

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul
privind
prevenirea
torturii –
MNP*

Aprob,
Avocatul Poporului

Renate Weber

Raport

privind vizita desfășurată la Centrul de Reținer și Arestare Preventivă Alba

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

Alba Iulia – 2023

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborat cu art. 19 lit. a) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, instituția Avocatul Poporului, prin reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, Centrul Zonal Alba, respectiv, domnul _____ jurist, doamna _____ psiholog și domnul _____ medic, consilieri ai Centrului Zonal Alba, am efectuat la data de 27.11.2022 împreună cu reprezentantul Organizației Neguvernamentale „Federația PHRALIPE de Integrare Europeană” Alba, domnul _____ o vizită la **Centrul de Reținere și Arestare Preventivă (CRAP), din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean (IPJ) Alba.**

Vizita a avut următoarele **obiective**: consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19, precum și alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Această vizită s-a realizat în conformitate cu prevederile Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu scopul îndeplinirii rolului MNP de examinare în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate în locurile de detenție, prin transmiterea de informații/documente și prin dialogul purtat între toate părțile implicate în efectuarea vizitei (angajați, beneficiari și membrii echipei de vizitare). Astfel, efectuarea vizitei a presupus și solicitarea de copii de pe documente, purtarea unor discuții cu conducerea unității vizitate și cu personalul unității.

Pe parcursul vizitei au avut loc discuții cu domnul comisar șef de poliție șeful Centrului de Reținere și Arestare Preventivă.

În urma vizitei, discuțiilor și analizei documentelor s-au constatat următoarele:

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

a) informații generale

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă asigură primirea, înregistrarea, încarcerarea, supravegherea, paza, transferul, punerea în libertate, cu respectarea drepturilor și libertăților persoanelor private de libertate, fiind localizat în municipiul Alba Iulia, județul Alba, în cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Alba.

Această structură funcționează în baza dispozițiilor **Legii nr. 254/2013** privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, cu modificările și completările ulterioare, a **Hotărârii Guvernului nr. 157/ 2016** pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013, a **Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/ 2018** pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora, a **Regulamentului din 23 ianuarie 2014** privind organizarea activității judecătorului de supraveghere a privării de libertate, aprobat prin Hotărârea nr. 89/ 2014 a Consiliului Superior al Magistraturii, publicat la data de 31 ianuarie 2014 în Monitorul Oficial nr. 77, precum și a altor proceduri, ordine și dispoziții subsecvente.

Centrul avea o **capacitate legală de 30 de locuri** de cazare, dispuse în **15 camere** de deținere, cu un total de 30 paturi, cu respectarea standardelor minime privind alocarea a 4 m²/ persoană. La data vizitei, în centru erau custodiate 26 de persoane private de libertate (24 bărbați, din care unul de cetățenie egipteană, și 2 femei), respectiv **24 cu mandat de arestare preventivă și 2 cu ordonanță de reținere**, emisă de organul de cercetare penală. Nu erau reținute sau arestate **persoane cu dizabilități, femei însărcinate, persoane cu tulburări psihice sau persoane consumatoare de droguri/ substanțe psihoactive**. De asemenea o persoană (pe lângă cele 26), se afla în proces de transfer.

Deși la data efectuării vizitei, în centru erau custodiate și persoane private de libertate din județul Cluj, conform informațiilor primite din partea șefului de centru, pe parcursul anului 2023 **nu au fost înregistrate situații de depășire a capacității de cazare**.

Organigrama centrului prevedea 18 poziții: o funcție de șef de centru- ofițer ocupată și 17 funcții șefi de **agenți șefi de tură, escortă, pază și supraveghere**, din care erau ocupate 16, o funcție de **agent șef de tură fiind liberă**, ca urmare a pensionării lucrătorului care o încadra. De asemenea din cele 16 funcții de agent ocupate, o funcție era **temporar vacantă**, agentul respectiv aflându-se în concediul de creștere a copilului.

Agenții își desfășurau activitatea în schimburi de 12 ore cu 24 de ore liber, respectiv 12 ore cu 48 de ore liber.

Referitor la activitățile și misiunile efectuate de către personalul CRAP Alba, pe parcursul anului 2023, echipa de vizită a constatat un **volum relativ mare, raportat la numărul și complexitatea acestora**. Astfel, în perioada 01.01- 01.10.2023 au fost efectuate 486 operații de încarcerare în baza unei ordonanțe de reținere, 66 în baza unui mandat de arestare preventivă și 2 în baza unui mandat de executare a pedepsei cu închisoarea. În aceeași perioadă au fost executate 437 misiuni de escortare și au fost efectuate 42 de audieri, în sistem de videoconferință. În ceea ce privește acordarea unor drepturi persoanelor private de libertate, în perioada amintită mai sus, situația era următoarea: dreptul la convorbiri telefonice- 7717 apeluri telefonice, dreptul de a primi bunuri- 211 pachete, dreptul de a primi vizită- 275 vizite, **toate executate/ acordate cu personalul existent** la această structură. Având în vedere aspectele arătate mai sus, importanța respectării tuturor drepturilor prevăzute de normele legale în vigoare, precum și prevenirea oricăror evenimente negative, pentru buna desfășurare a activităților la nivelul centrului, membrii echipei de vizită **recomandă identificarea unei modalități de ocupare/ încadrare a postului de agent, rămas vacant după pensionarea titularului de pe acest post**.

Referitor la **pregătirea profesională a personalului centrului**, în anul 2023 doi dintre agenți au participat la câte o sesiune de instruire, cu tema **Prevenirea torturii și a tratamentelor inumane**, desfășurate la **Centrul Multifuncțional de Pregătire Schengen** de la Buzău, în luna martie și luna octombrie, pe parcursul a câte două săptămâni fiecare.

b) spațiile centrului și condițiile de cazare

Sectorul administrativ, era separat de sectorul de cazare/ deținere și se compunea din camera de vizită, camera de primire a persoanelor nou depuse, biroul șefului de tură, o cameră de anchetă- grefă, un birou al șefului de centru, o cameră de lucru pentru personalul care asigură misiunile centrului, respectiv paza și activitățile de escortă/ transfer prevăzută cu o toaletă proprie, o cameră pentru video-conferințe, o magazie pentru materiale și o încăpere cu destinație de cabinet medical.

În **camera de primire**, se efectuau activitățile specifice la depunere precum **percheziția persoanei, înmânarea Procesului verbal** întocmit cu ocazia primirii în centru și se realizau procedurile de primire și repartizare în camera de detenție.

Camera de vizită, era configurată sub forma unei singure cabine, cu dispozitiv de separare prevăzut cu fantă pentru transmiterea de înscrisuri între persoana reținută/ arestată și apărătorul său și cu sistem de comunicații tip telefon, montat de o parte și de cealaltă a

dispozitivului de separare, supravegheată video. **În ceea ce privește vizitele, acestea se acordau doar cu dispozitiv de separare, neexistând posibilitatea acordării vizitelor fără dispozitiv de separare, în conformitate cu prevederile Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 care precizează la art. 248, alin (3) *În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice sau morale, minorului i se acordă, de regulă, vizita fără dispozitive de separare* și alin (3¹) *Prin excepție de la prevederile alin. (2), vizita cu copilul minor al persoanei private de libertate se acordă fără dispozitiv de separare, dacă persoana privată de libertate nu se află în una dintre următoarele situații:...***

Având în vedere această situație, **echipa MNP recomandă identificarea unei soluții astfel încât să existe posibilitatea acordării dreptului legal atât pentru minorii custodiați, la vizită fără dispozitiv de separare cât și pentru majorii care primesc vizita copilului minor și care se califică la acordarea acesteia fără dispozitiv de separare.**

Camera de anchetă-grefă care era prevăzută cu masă, scaune și rafturi metalice, pe care se aflau depozitate documente ale centrului, era destinată și pentru desfășurarea activităților profesionale ale psihologului care deservea centrul.

Camera pentru video-conferințe era prevăzută cu mobilier specific și cu un sistem informatic necesar susținerii acestui tip de activitate (laptop și boxe audio) și tot aici se mai găsea o bibliotecă, dotată cu aproximativ 150 titluri de carte, ce puteau fi puse, la cerere, la dispoziția persoanelor deținute.

Sectorul de cazare era organizat la parterul unei clădiri aparținând Inspectoratului de Poliție Județean Alba, și avea următoarea configurație: un hol central iar de o parte și de cealaltă se aflau cele **15 camere de deținere**, din care 6 camere cu câte 3 locuri, cu suprafețe cuprinse între 13 m² și 15,8 m², aici nefiind incluse și suprafețele băilor, 3 camere cu câte 2 locuri, cu suprafețe cuprinse între 11,7 m² și 11,9 m², și 6 camere cu câte un loc, cu suprafețe cuprinse între 5,3 m² și 5,5 m², fiind respectată asigurarea unei suprafețe de minimum 4 m², pentru fiecare persoană custodiată.

Persoanele reținute/ arestate erau cazate respectându-se criteriul de gen masculin/feminin, minorii separați de majori, fumătorii cu fumători, în funcție de suprafața și volumul camerelor de deținere, de numărul paturilor, precum și de posibilitățile de iluminare și aerisire naturală. Persoanele vulnerabile se repartizau în camere în funcție de recomandările medicului. Mutarea persoanelor private de libertate, dintr-o cameră de deținere în alta, se făcea cu aprobarea șefului centrului, în scopul respectării criteriilor de separație, menținerii ordinii în interiorul centrului, precum și în alte cazuri temeinic justificate. Situația repartizării pe camere

precum și evidența mutărilor dintr-o cameră în alta se țineau în „**Registrul evidență camere de deținere**” . Ținând cont de faptul că din cele 15 camere de cazare 6 erau prevăzute cu un singur loc, membrii echipei de vizită recomandă **evitarea repartizării/ cazării singure în cameră a unei persoane private de libertate, nou depuse**, fapt ce adesea reprezintă un factor semnificativ de risc, întâlnit în majoritatea tentativelor sau chiar cazurilor de suicid.

Toate camerele erau prevăzute cu geamuri din sticlă termopan, care asigurau aerisirea și iluminatul natural, fiind dotate cu mobilier specific, în funcție de numărul de locuri prevăzut, cu 1, 2 sau 3 paturi, care la rândul lor aveau fiecare câte 2 lădițe pentru depozitarea obiectelor personale, cu saltele, perne, cearceafuri, pături, câte o masă cu 2 sau 4 scaune și cu baie/ grup sanitar propriu. Dotările camerelor erau completate de câte un radiator (calorifer) de încălzire, un aparat de aer condiționat și un aparat tv, prevăzute cu un sistem de protecție împotriva distrugerilor precum și de câte un post telefonic, la care persoanele custodiate aveau acces pe toată durata zilei, în limita a 10 numere ale unor persoane din exterior. Persoanele deținute puteau să-și exercite **dreptul la convorbiri telefonice**, de 3 ori/ săptămână câte 30 minute, în cazul majorilor și de 5 ori pe săptămână câte 30 de minute, în cazul minorilor, adică maximum permis de prevederile legale care reglementează **dreptul la convorbiri telefonice**. Băile erau amplasate în interiorul camerelor, cu sistem de aerisire propriu, fiind dotate cu duș, lavoar, oglindă și vas WC antivandal, din oțel inox.

Condițiile de curățenie și igienă a camerelor erau în general corespunzătoare, acestea dispunând atât de iluminat și ventilație naturale, prin ferestrele fiecăreia dintre ele, cât și de instalații funcționale pentru asigurarea iluminatului și ventilației artificiale. Existau însă și două excepții, respectiv la **camerile 1 și 9, unde pereții aveau zugrăveala deteriorată, prezentând urme de murdărie, precum și zone cu igrasie și mucegai**. Echipa de vizită recomandă în acest sens, **remedierea problemelor existente, respectiv efectuarea lucrărilor de reparare, zugrăvire și igienizare în camerele 1 și 9, unde pereții erau murdari și prezentau urme de igrasie și mucegai**. Potrivit prevederilor art. 12 alin. (1) *Camera de deținere trebuie să respecte demnitatea umană și să întrunească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație, prin raportare la condițiile climatice.*

Deși la data vizitei în centru nu se aflau în custodie persoane cu dizabilități, în urma verificării spațiilor de cazare, membrii echipei de vizită au constatat că **centrul nu dispunea de facilități adaptate pentru persoanele cu dizabilități, respectiv de căi de acces și camere cu băi și toalete, adaptate pentru cei cu deficiențe locomotorii**, așa cum prevăd dispozițiile

art. 12 alin. (15) și (16) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora respectiv (15)În fiecare centru vor fi prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități. (16)În cazul persoanelor private de libertate cu dizabilități vor fi prevăzute camere de cazare dotate corespunzător. În acest sens, echipa de vizită recomandă conformarea la aceste prevederi, în sensul amenajării, cel puțin a unei camere și a băii acesteia, care să dispună de adaptări corespunzătoare, pentru uzul persoanelor cu dizabilități.

Apa rece, de la instalația care deservea camerele de deținere, provenea de la rețeaua de alimentare cu apă a municipiului, era furnizată în regim permanent și era potabilă. **Apa caldă**, utilizată la îmbăiere și la efectuarea igienei corporale, se furniza de asemenea în regim permanent, de la centrala termică proprie a instituției.

În sectorul de deținere era amenajată și o **cameră pentru activități de întreținere a igienei personale**, care era dotată cu scaun, oglindă și chiuvetă, iar activitățile de igienă se derulau, sub supravegherea agenților de pază, ocazie cu care persoanele private de libertate puteau utiliza propriile ustensile de tuns, de bărbierit, foarfece sau unghiere, sau cele puse la dispoziție de către lucrătorii centrului.

În ceea ce privește activitatea de spălare și igienizare a efectelor personale (ciorapi, batiste, cămăși, tricouri, lenjerie intimă), acestea se efectuau de către fiecare persoană custodiată în parte, **în condiții improprii, în camera de deținere, centrul nefiind dotat cu o mașină de spălat rufe, cu ajutorul căreia această activitate să se poată desfășura în condiții corespunzătoare și decente, or, membrii echipei de vizită consideră că, în vederea menținerii unei bune igiene personale și colective și de prevenire a îmbolnăvirilor la nivelul centrului, existența cel puțin a unei mașini de spălat rufe, este necesară, reprezentând o condiție de normalitate.**

Potrivit art. 169 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora *Fiecărei persoane private de libertate i se asigură condiții de folosire fără restricții a surselor de apă curentă și produse igienico-sanitare pentru menținerea igienei personale și colective.*

Supravegherea persoanelor rezidente, în interiorul camerelor, se realiza prin vizetă, iar în spațiile comune ale centrului, respectiv pe holuri, în camera de vizită, în curțile de plimbare, erau instalate camere de luat vederi, conectate la un sistem de supraveghere video, aflat sub monitorizarea șefului de tură. Pentru supravegherea persoanelor private de libertate,

pe timpul nopții, în camerele de deținere funcționa iluminatul de veghe. În scopul unei supravegheri cât mai bune, orice intrare în toaleta unei camere, era semnalizată cu o lumină roșie, pe holul secției de deținere, în dreptul camerei respective, astfel încât agentul supraveghetor să poată avea cunoștință dacă o persoană staționa pentru o perioadă foarte lungă, nefirească, în respectiva încăpere. De asemenea, persoanele custodiate aveau posibilitatea, la nevoie, să apeleze agentul supraveghetor printr-un sistem de avertizare, acționat la buton, din interiorul camerei de deținere.

Pe holul principal, din zona de deținere, existau 3 frigiderașe aflate la dispoziția persoanelor private de libertate, în care acestea își depozitau alimentele personale, perisabile, identificate prin etichetare, cu numele fiecărui posesor.

Camera pentru veselă, era dotată cu mobilier specific de bucătărie, cu plită electrică pentru gătit, chiuvetă pentru igienizarea vasei, cuptor cu microunde, veselă din inox, tacâmuri din inox, o masă din inox, scaune, filtru de cafea și dulap metalic pentru depozitare veselă și tacâmuri. Întreținerea curățeniei în spațiile comune și porționarea și distribuirea hranei, se făcea de către o persoană din rândul celor încarcerate, sub supravegherea personalului centrului, care presta muncă neremunerată, cu o durată de 4-6 ore pe zi.

Zona de izolare în cazul afecțiunilor infecto-contagioase, era amenajată într-o cameră de deținere cu capacitatea de un loc, dar neexistând nici un astfel de caz, aceasta era ocupată de persoana care desfășura activitatea de muncă neremunerată, respectiv de curățenie a spațiilor comune și de porționare și servire a hranei.

În ceea ce privește **relaționarea cu șeful de centru și cu agenții de pază**, persoanele deținute intervievate, au relatat echipei de vizită faptul că sunt mulțumite de atitudinea angajaților centrului și nu au a reclama cazuri de abuzuri sau situații de rele tratamente. Printre aceste persoane, se afla și un bărbat de naționalitate egipteană, cu care am purtat o discuție în limba engleză și care ne-a relatat faptul că drepturile lui au fost respectate, atât în ceea ce privește comunicarea cu autoritățile judiciare, prin punerea la dispoziție a unui translator, cât și sub aspectul exercitării opțiunilor religioase musulmane, acesta având în camera de detenție un exemplar al Coranului și beneficiind, la solicitarea sa, de alocare la norma de hrană specifică pentru musulmani.

Centrul dispunea de **două curți de plimbare**, renovate, prevăzute cu sisteme de supraveghere video, acoperite parțial (aproximativ 1/3 din suprafață), pentru protecția la intemperii, oferind posibilitatea ca aceste zone de plimbare, să fie utilizate și în condiții meteo nefavorabile. **Prima curte**, în suprafață de aproximativ 25 m², era dotată cu un spalier pentru

exerciții fizice, o bancă pentru odihnă și un post telefonic pentru persoanele deținute. **Cea de a doua curte** de plimbare, cu suprafața de aproximativ 18 m², avea în dotare o bicicletă medicinală, fiind de asemenea prevăzută cu un post telefonic și cu o bancă pentru odihnă. Persoanele private de libertate, aveau dreptul la plimbare în aceste spații, 1 oră/ zi, în ordinea în care acestea erau repartizate în camerele de detenție.

Activitățile zilnice ale persoanelor private de libertate se desfășurau după **următorul program**: 06.00 - deșteptarea; 06.00- 07.00 - programul administrativ de dimineață (echipare, spălare, aerisire camere, aranjarea paturilor, curățenie în camerele de deținere); 07.00- 07.30 - apelul de dimineață; 07.30- 08.300 - masa de dimineață; 08.30- 13.00 – activități educative și de asistență psihosocială, de acordare a drepturilor la pachet, vizită, telefon, cumpărături, scoateri la anchetă sau la instanțe de judecată; 13.30- 14.30 - masa de prânz; 14.30- 19.00 - activități educative și de asistență psihosocială, religioase, consiliere individuală, instanțe de judecată; 19.00- apelul de seară; 20.00- 20.30 - masa de seara; 20.30- 21.00 – program administrativ de seară; 21.00- 23.00 – activități de acordare a asistenței medicale și a tratamentului, timp liber; 23.00 - stingerea; 23.00 – 06.00 - program de somn.

c) **asistența medicală a persoanelor private de libertate**

Asistența medicală se acorda, în principal, în incinta centrului, unde era un amenajat un cabinet medical cu următoarele dotări: **mobilier** - pat consultație, birou lucru medic, scaun medic, scaun pacient, dulap, chiuvetă; **aparatură** - stetoscop, tensiometru, termometru, cântar, taliometru, glucometru, pulsoximetru, EKG, defibrilator.

Asistența medicală se asigura, de către 2 medici ai Centrului Medical Județean Alba, în intervalul orar 13-15 în zilele de marți și intervalul orar 8-10 în zilele de vineri, precum și de către 2 asistenți medicali zilnic, în intervalul 8-10 și 15-16 la centru și prin serviciu de gardă la domiciliu, medicul și asistentul medical deplasându-se la cabinetul medical al centrului, la fiecare depunere a unei persoane noi. Examinarea persoanelor reținute/ arestate, de către medici specialiști din diferite specialități medicale, se realiza în cadrul ambulatoriului de specialitate al Spitalului Județean de Urgență Alba. Medicamentele recomandate de specialiști, în urma consultațiilor persoanelor private de libertate, conform declarațiilor medicului care deservea centrul, erau asigurate cu promptitudine.

Activitatea medicală era consemnată în **Registrul de examinări medicale introducere în arest**- 413 persoane în 2023; **Registrul de evidență tratamente injectabile și intervenții de mică chirurgie**- 5 persoane în 2023; **Registrul de distribuire medicamente**- 2944 operațiuni

de administrare către persoanele custodiate în 2023; **Registrul pentru evidența bolnavilor cronici**- 27 persoane în 2023; **Registrul pentru evidența femeilor gravide**- 0 persoane în 2023; **Registrul pentru evidența consumatorilor de droguri**- 8 persoane în 2023. În cazul persoanelor consumatoare de droguri (unele testate pozitiv, altele autodeclarate), medicul anunța șeful CRAP Alba și Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog. Nu au fost cazuri de persoane cu recomandare de tratament de substituție cu metadonă, la introducerea în centru. **Registrul pentru evidența mărcilor traumatice**- 19 persoane în 2023. În urma constatării acestora, se întocmeau note de mărci traumatice care se transmiteau Parchetului competent și Direcției Medicale a MAI; **Registrul de consultații medicale curente**- 533 persoane în 2023. Deși una dintre rubricile existente în acest registru prevedea confirmarea consultului prin semnătura persoanei private de libertate, existau mai multe cazuri în care s-a constatat absența acesteia, astfel că, **se recomandă semnarea de către persoana privată de libertate în registrul de consultații, iar în cazul refuzului, consemnarea situației respective într-un proces-verbal, semnat și parafat de către personalul medico-sanitar precum și de către lucrătorii de poliție care însoțesc persoana, documentul atașându-se fișei medicale a persoanei așa cum prevede art. 27 (2) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, Refuzul persoanei private de libertate de a se supune controlului medical ori de a semna fișa medicală și registrul de consultații, se consemnează într-un proces-verbal, care este semnat și parafat de către personalul medico-sanitar, precum și de către lucrătorii de poliție care însoțesc persoana. Documentul se atașează fișei medicale.** În **Registrul pentru evidența persoanelor aflate în refuz de hrană** era consemnat un singur caz în anul 2023. Referitor la acest caz, persoana privată de libertate a intrat în refuz de hrană de la ora 11 până a doua zi la ora 17.30. Conform documentației existente la nivelul centrului, a celor relatate de conducerea centrului și a personalului de specialitate (medical), motivul invocat de persoana privată de libertate privind refuzul de hrană, a fost acela că nu i s-a acordat dreptul de a efectua o intervenție chirurgicală, pentru o afecțiune preexistentă depunerii în arest, care nu se afla într-o fază acută și care nu reclama o intervenție imediată, astfel că, după audierea persoanei de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, aceasta a încetat refuzul de hrană.

Hrana persoanelor private de libertate era asigurată prin transport, de la bucătăria Penitenciarului Aiud. Masa se servea în camere, iar din discuțiile cu persoanele private de libertate, acestea au afirmat că hrana era proaspătă, suficientă și din punct de vedere organoleptic era satisfăcătoare. În ceea ce privește alocarea pe norme de hrănire, o singură

persoană era alocată la norma de hrană **18- musulman**, celelalte persoane fiind alocate la norma de hrană 16- regim normal. **Meniul din ziua vizitei** a fost următorul: **la norma 16 (regim normal): dimineața** – lapte, margarină, marmeladă, salam; **prânz** – ciorbă țărănească din legume cu carne de pasăre, iahnie de fasole cu carne de porc și jumări, varză murată; **seara** – paste făinoase cu brânză; **la norma 18 mus: dimineața** – lapte, margarină, marmeladă, cașcaval, ou; **prânz** – ciorbă țărănească din legume cu carne de pasăre, tocană de cartofi cu carne de pasăre; **seara** – paste făinoase cu brânză.

Pentru **asigurarea controlului calității hranei preparate**, se recoltau probe alimentare din hrana distribuită, care se păstrau timp de 48 de ore într-un frigider anume destinat, pentru care însă, **graficul de temperatură nu era completat la zi**. Având în vedere acest aspect, **echipa de vizită recomandă personalului medico-sanitar, care asigură activitatea de specialitate în centru, verificarea periodică și ori de câte ori este nevoie, a stării de igienă a locului în care se recepționează și se porționează hrana, a circuitului alimentelor, a modului de recoltare și păstrare a probelor de hrană, inclusiv cu întocmirea și completarea graficului de temperatură din frigiderul pentru probele alimentare, conform prevederilor art. 160 alin (2) *În vederea respectării condițiilor igienico-sanitare la nivelul centrului, personalul medico-sanitar verifică periodic și ori de câte ori este necesar: ... b) starea de igienă a locului unde se prepară hrana sau a oficiului alimentar, cu toate anexele sale, circuitul alimentelor, modul de recoltare și păstrare a probelor de hrană, precum și modul de servire a mesei* din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și a măsurilor necesare pentru siguranța acestora.**

d) activitatea de asistență psihologică

Furnizarea asistenței psihologice persoanelor private de libertate aflate în centru, se desfășoară conform **Ordinului Ministerului de Interne nr. 23** din 2015 cu modificările și completările ulterioare, privind activitatea de psihologie în Ministerul Afacerilor Interne, în baza Dispoziției Inspectorului General al Inspectoratului General al Poliției Române cu nr. 48 din 27.05.2019 privind modul de acordare a asistenței psihologice persoanelor private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Inspectoratului General al Poliției Române.

În cadrul Compartimentului Psihologie, din Inspectoratul de Poliție Județean Alba, era angajat un singur psiholog. Psihologul asigura asistență de specialitate tuturor angajaților din cadrul I P J Alba dar și a persoanelor custodiate în centrul de reținere și arestare preventivă.

Activitatea principală a acestui specialist, la nivelul centrului, consta în acordarea asistenței psihologice primare în situații de criză, pentru adaptarea persoanelor reținute/ arestate, la mediul privativ de libertate.

În ceea ce privește **pregătirea profesională** a ofițerului psiholog, acesta este specializat în „Psihologie Aplicată în Domeniul Securității Naționale”, nivel III psiholog principal, fiind absolvent al unui program de masterat cu titlul „Psihologia Managementului Serviciilor Publice” și a unor cursuri de formare profesională complementară în specialitatea „Psihoterapie integrativă”.

Referitor la activitatea de **pregătire profesională continuă**, în anul 2023, ofițerul psiholog a participat la manifestări științifice organizate în domeniul activității de specialitate, respectiv la Conferința ePsy Entuziasm pentru psihologie, ediția I-a, în perioada 25-29.09.2023.

Asistența psihologică primară, se acorda la solicitarea persoanelor private de libertate sau a șefului centrului, în situațiile prevăzute la art. 88 (în vederea adaptării la condițiile impuse de mediul privativ de libertate) **și art. 193** (autovătămare corporală sau suicid; rănirea altei persoane; distrugerea de bunuri ori tulburarea în mod grav a ordinii, în caz de izolare a persoanei private de libertate, etc.), din Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere arestare preventivă, **precum și persoanelor minore private de libertate.**

Instrumentele utilizate de către psiholog în activitatea desfășurată în cadrul centrului de reținere și arestare preventivă, erau interviul și observația.

Psihologul consemna activitățile psihologice în **Registrul de evidență a actelor profesionale**, în filele special alocate persoanelor private de libertate, custodiate în cadrul centrului. Conform Registrului corespondent anului 2023, psihologul a înregistrat 44 de intervenții psihologice.

Referitor la **tratamentul minorilor**, echipa de vizită a constatat faptul că s-a asigurat asistența psihologică a tuturor celor 8 persoane minore custodiate în centru, pe parcursul anului 2023, până la data vizitei.

De asemenea, specialistul psiholog a acordat 3 intervenții persoanelor consumatoare de droguri și a realizat 2 informări către Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Alba Iulia precum și 5 recomandări pentru consult medical de specialitate-psihiatrie.

În ceea ce privește asistența psihologică în cazul persoanelor intrate în refuz de hrană, potrivit acestui specialist, pe parcursul anului 2023, până la data vizitei, nu a fost acordată nici o intervenție, întrucât singura persoană care și-a manifestat intenția de a intra în procesul de refuz de hrană, a renunțat la scurt timp după momentul declarării refuzului de hrană.

Potrivit psihologului, în ceea ce privește solicitările de suport psihologic ale persoanelor private de libertate pentru adaptarea la mediul de arest preventiv, au existat 34 astfel de situații.

Dintre acestea 8 activități de asistență psihologică acordată minorilor, 3 intervenții acordate consumatorilor de droguri și 4 activități de asistență psihologică acordate persoanelor care și-au exprimat intenția de a-și face rău/ sau față de care a existat suspiciunea că intenționează să își facă rău.

Referitor la situația intervențiilor psihologice în cazul auto-agresiunilor psihologul a intervenit în 4 situații, acordând asistență psihologică persoanelor care și-au exprimat intenția de a-și face rău/ sau față de care a existat suspiciunea că intenționează să își facă rău. În privința situațiilor de hetero-agresiune, pe parcursul anului 2023, până la data vizitei, nu au fost cosemnate astfel de cazuri.

În ceea ce privește **informarea persoanelor private de libertate cu privire la serviciile disponibile de asistență psihologica din cadrul C.R.A.P.**, acestea erau informate la depunere, prin procesul verbal încheiat, precum și prin materiale scrise, afișate la avizierele de pe holul secției de deținere și pe ușile camerelor de deținere.

*****

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

Conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Alba, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Identificarea unei soluții astfel încât să existe posibilitatea acordării dreptului legal, atât pentru minorii custodiați, la vizită fără dispozitiv de separare, cât și pentru majorii care primesc vizita copilului minor și care se califică la acordarea acesteia, fără dispozitiv de separare;

2. Remedierea problemelor existente, respectiv efectuarea lucrărilor de reparare, zugrăvire și igienizare în camerele 1 și 9, unde pereții erau murdari și prezentau urme de igrasie și mucegai;
3. Amenajarea unei camere de deținere și a băii acesteia, astfel încât să dispună de adaptări corespunzătoare, pentru uzul persoanelor cu dizabilități;
4. Dotarea centrului cu o mașină de spălat rufe la care să aibă acces persoanele custodiate, în vederea desfășurării activităților de spălare și igienizare a efectelor personale (ciorapi, batiste, cămăși, tricouri, lenjerie intimă);
5. Instruirea personalului medico-sanitar, pentru solicitarea semnării de către persoana privată de libertate consultată, în Registrul de consultații, iar în cazul refuzului, consemnarea situației respective într-un proces-verbal, semnat și parafat de către personalul medico-sanitar precum și de către lucrătorii de poliție care însoțesc persoana la consultație;
6. Verificarea periodică și ori de câte ori este nevoie, de către personalul medico-sanitar, a stării de igienă a locului în care se recepționează și se porționează hrana, a circuitului alimentelor, a modului de recoltare și păstrare a probelor de hrană, inclusiv cu întocmirea și completarea graficului de temperatură, din frigiderul pentru probele alimentare;
7. Identificarea unei modalități de ocupare/ încadrare a postului de agent, rămas vacant, după pensionarea titularului de pe acest post.

